

บันทึก

เรื่อง การนับเวลาเป็นตำรวจสนามเป็นเวลาราชการทวิคูณ
(กรณี จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ)

กรมตำรวจได้มีหนังสือ ที่ มท. ๐๕๐๕(๒)/๘๐๓๐ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ ความว่า กรมตำรวจได้รับหนังสือ จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ ร้องเรียนว่าผู้ร้องได้ยื่นเรื่องราวขอรับบำนาญเพิ่มเติมปฏิบัติราชการตำรวจสนามคราวสงครามมหาเอเชียบูรพา แต่กรมบัญชีกลางไม่ยอมรับโดยอ้างว่าคำสั่งผู้บัญชาการตำรวจสนามที่แต่งตั้งผู้ร้องไม่ถูกต้อง ซึ่งผู้ร้องได้คัดค้านว่าทางราชการได้แต่งตั้งตำรวจสนามขึ้นดำเนินการในกรณีพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศสครั้งหนึ่งและสงครามมหาเอเชียบูรพาอีกครั้งหนึ่ง โดยมีคำสั่งให้ปฏิบัติในครั้งนั้น ๆ แตกต่างกัน คือ

(๑) กรณีพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศสให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาตำรวจสนามประจำจังหวัดบรรจุอัตรากำลังประจำท้องถิ่นนั้น ๆ ดังนี้

๑.๑ คำสั่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ที่ ๔/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๔๘๓ ให้

๑. พล.ต.ท. หลวงอดุลเดชจรัส (อธิบดีกรมตำรวจ) เป็นผู้บังคับการตำรวจสนาม

๒. พ.ต.อ.หลวงวิฑิตกัลชัย เป็นรองผู้บังคับการตำรวจสนาม

๓. ส่วนการบรรจุข้าราชการในกองตำรวจสนามประจำท้องถิ่น ให้ผู้บังคับตำรวจสนามเป็นผู้กำหนด

๑.๒ ผู้บังคับตำรวจสนามได้ออกคำสั่งที่ ๑/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๘๓ แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาตำรวจประจำจังหวัดชายแดนเป็นตำรวจสนาม

๑.๓ อธิบดีกรมตำรวจออกคำสั่งหมู่ที่ ๑๒๔๑/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๔๘๓ กำหนดแผนปฏิบัติการในสนามของตำรวจสนามโดยให้ผู้บังคับบัญชาตำรวจประจำจังหวัดบรรจุกำลังตามควรแก่กรณี และ

๑.๔ อธิบดีกรมตำรวจออกคำสั่งหมู่ที่ ๕๑๗/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๘๔ ให้ยุบเลิกตำแหน่งต่าง ๆ ในกองทัพนาม โดยให้ยกเลิกกองบังคับการตำรวจสนาม

(๒) สงครามมหาเอเชียบูรพาเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการตำรวจสนามบรรจุอัตรากำลังเพื่อดำเนินการสงครามทั่วประเทศ ลำดับคำสั่งได้ดังนี้

๒.๑ คำสั่งที่ ๑/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๘๔ ให้ตั้งกองตำรวจสนามและตั้งข้าราชการผู้มีนามและในตำแหน่งต่อไปนี้เป็นตำรวจสนาม คือ

๑. พล.ต.ท.พระรามอินทรา

๒. พ.ต.อ.หลวงวิฑิตกัลชัย

๓. พ.ต.ท.โมรา ตูละลัมพะ

๔. ผู้บังคับการตำรวจภูธร เขต ๑ ถึง ๙
๕. ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดทุกจังหวัด
๖. ผู้บังคับกองตำรวจภูธรอำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบล
๗. หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบล

๒.๒ คำสั่งที่ ๔/๒๔๘๗ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๔๘๗ ให้ตำรวจในพระนครธนบุรี ดังต่อไปนี้ เป็นตำรวจสนาม

๑. ตำรวจสันติบาล
๒. กองสอบสวนกลาง
๓. ตำรวจนครบาล
๔. กองปกครอง
๕. กองคลัง
๖. กองคดี

๒.๓ คำสั่งที่ ๙/๒๔๘๘ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๘๘ ให้ยุบเลิกตำรวจสนามเพราะสงครามยุติ

๒.๔ คำสั่งกรมตำรวจที่ ๒๑๗๘/๒๔๘๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๔๘๘ ให้บันทึกประวัติประจำตัวตำรวจในหน่วยงานไว้เพราะได้รับแต่งตั้งเป็นตำรวจสนามเพื่อเป็นหลักฐานนับเวลาทวิคูณ

๒.๕ แจ้งความกรมตำรวจที่ ๑๗/๒๔๘๘ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๔๘๘ ชี้แจงการนับเวลาทวิคูณในกรณีพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศสและสงครามเอเชียบูรพา และ

๒.๖ แจ้งความที่ ๑๕/๒๔๘๙ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๘๙ กำหนดวันเริ่มนับเวลาทวิคูณเป็น ๒๕ มกราคม ๒๔๘๕ ตามมติคณะรัฐมนตรี

ดังนั้น ขอให้พิจารณาสั่งการว่าคำสั่งผู้บัญชาการตำรวจสนามที่ ๑/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๘๔ เป็นคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจสนามถูกต้องแล้วเพื่อกรมบัญชีกลางจะได้ส่งจ่ายบำนาญเพิ่มให้แก่ผู้ร้องและตำรวจสนามที่ปฏิบัติราชการสนามเพื่อชาติด้วยความเป็นธรรมและถูกต้อง

เรื่องนี้กรมตำรวจได้เคยหารือไปกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง และได้รับแจ้งจากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ว่า การนับเวลาราชการตำรวจสนามนั้นคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับทหาร ซึ่งกระทรวงกลาโหมได้กำหนดหลักเกณฑ์ การนับเวลาราชการทวิคูณของทหารสำหรับกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพา พ.ศ.๒๔๘๔ ไว้ ดังนี้

(๑) เป็นผู้ที่ได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาบรรจุกำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉิน

(๒) นับตั้งแต่วันไปปฏิบัติหน้าที่ราชการจนถึงวันที่สั่งให้เลิกปฏิบัติภารกิจหรือเลิกสงคราม

สำหรับหลักเกณฑ์ตาม (๑) นั้น กระทรวงกลาโหมยังได้กำหนดไว้ด้วยว่า กรณีจะถือว่าผู้ใดได้รับบรรจุในอัตรากำลังนั้น จะต้องมีการแต่งตั้งเป็นพิเศษ ถ้าไม่มีคำสั่งให้ถือปฏิบัติ

เป็นพิเศษแล้ว ก็ไม่ถือว่าได้ถูกบรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินตามข้อ (๑) และตามมติของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการนับเวลาตำรวจสนามเป็นเวลาวิญญูสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นว่า “ตำรวจสนามจะมีสิทธิขอนับเวลาราชการวิญญูได้นั้นจะต้องเป็นผู้มีหลักฐานปรากฏการแต่งตั้งให้ได้รับบรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินโดยชัดเจนเท่านั้น”

สำหรับกรณีของ จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ ได้อ้างสำเนาคำสั่งที่ ๑/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๘๔ ซึ่งเป็นสำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้บังคับการตำรวจสนามตำแหน่งต่าง ๆ ว่าเป็นผลให้ จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ มีสิทธิได้นับเวลาตำรวจสนามเป็นเวลาวิญญูในกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญนั้น ยังเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ที่ถูก จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ จะต้องส่งสำเนาคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตำรวจสนามซึ่งสั่งบรรจุ จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ เข้าเป็นอัตรากำลังที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินตั้งแต่เมื่อใด และสำเนาคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตำรวจสนามซึ่งสั่งให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจสนามตั้งแต่เมื่อใดไปประกอบการพิจารณาด้วย แต่เรื่องนี้ จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ ยังคงยืนยันอ้างถึงหลักฐานที่กล่าวข้างต้นว่าใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อนับเป็นเวลาราชการวิญญูมหาเอเชียบูรพาได้ เรื่องจึงยังหาข้อยุติไม่ได้

จึงขอหารือว่า กรณีของ จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ ซึ่งร้องเรียนยืนยันมานี้จะมีสิทธินับเวลาราชการเป็นวิญญูสงครามมหาเอเชียบูรพาเพื่อร้องจะได้รับบำนาญเพิ่มขึ้นหรือไม่ประการใด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงกลาโหม (กรมการเงิน กลาโหม) แล้วเห็นว่า

ประเด็นที่จะต้องพิจารณา คือ จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ เป็นผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นตำรวจสนามโดยผลของคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตำรวจสนาม ที่ ๑/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๘๔ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการตำรวจสนาม^๑ หรือไม่

๑

คำสั่งที่ ๑/๒๔๘๔

เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการตำรวจสนาม

อาศัยอำนาจตามคำสั่ง บก.ทหารสูงสุดที่ ๖/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๘๔ จึงให้ตั้งกองตำรวจสนาม และตั้งข้าราชการผู้มีนามและในตำแหน่งดังต่อไปนี้เป็นตำรวจสนาม คือ

๑. พล ต.ต.พระรามอินทรา ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายปราบปราม เป็นรองผู้บัญชาการตำรวจสนาม

๒. พ.ต.อ.หลวงวิฑิตกลชัย จเรตำรวจ เป็นเสนาธิการกองบัญชาการตำรวจสนาม

๓. พ.ต.ท.โมรา ตูละลัมพะ รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าแผนก ๒ (เลขานุการ) กองปกครอง เป็นนายเวรผู้บัญชาการตำรวจสนาม

๔. ผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต ๑ ถึง ๙ เป็นผู้บังคับการตำรวจสนามเขตนั้นๆ

เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่ใช้ในคำสั่งดังกล่าวแล้วเห็นว่า เฉพาะข้าราชการผู้มีนาม และในตำแหน่งที่ระบุไว้เท่านั้นเป็นตำรวจสนาม และไม่อาจตีความได้ว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทุกคนของข้าราชการดังกล่าวได้รับแต่งตั้งให้เป็นตำรวจสนามไปด้วย โดยอัตโนมัติ มิฉะนั้น ตำรวจเกือบทั่วประเทศจะกลายเป็นตำรวจสนามไปตามคำสั่งดังกล่าว ซึ่งจะไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของคำสั่งนั้นอย่างแน่นอน

ดังนั้น จึงเห็นว่า จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ มิได้รับแต่งตั้งให้เป็นตำรวจสนามตามคำสั่งของผู้บัญชาการตำรวจสนามที่ ๑/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๘๔ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการตำรวจสนาม นอกจากนี้ การที่ จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ ไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าเป็นผู้ซึ่งผู้บังคับบัญชาสั่งบรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉิน ย่อมมีผลทำให้ไม่อาจนับเป็นเวลาราชการทวิคูณตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๑ ได้ เพราะมติดังกล่าวให้ถือหลักอย่างเดียวกับทหารซึ่งในการนี้กระทรวงกลาโหมได้กำหนดหลักเกณฑ์การนับเวลาทวิคูณของทหารสำหรับกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพา พ.ศ.๒๔๘๔ ไว้ว่า

(๑) เป็นผู้ที่ได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาให้บรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉิน

(๒) นับตั้งแต่วันไปปฏิบัติราชการจนถึงวันสั่งให้เลิกปฏิบัติการหรือเลิกสงคราม สำหรับหลักเกณฑ์ตาม (๑) กระทรวงกลาโหมยังได้กำหนดไว้ด้วยว่า การที่จะถือว่าผู้ใดได้รับการบรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินนั้น จะต้องมีการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการเป็นพิเศษ ถ้าไม่มีคำสั่งให้ปฏิบัติการเป็นพิเศษแล้ว ก็ไม่ถือว่าผู้นั้นได้รับบรรจุในอัตรากำลังเช่นนั้น และในเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้เคยให้ความเห็น^๒ ไว้แล้วว่า ตำรวจสนามซึ่งจะมีสิทธิขอให้นับเวลาราชการทวิคูณได้ จะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหลักฐานปรากฏโดยชัดแจ้งว่าเป็นผู้ได้รับการบรรจุแต่งตั้งในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินเท่านั้น ดังนั้น จ.ส.ต.ณรงค์ ไล่เลิศ จึงไม่มีสิทธิได้นับเวลาราชการเป็นทวิคูณในกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพา

๕. ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด และผู้บังคับกองตำรวจภูธรจังหวัด (ทุกจังหวัด) เป็นผู้กำกับการและผู้บังคับกองตำรวจสนามจังหวัดนั้น ๆ

๖. ผู้บังคับกองตำรวจภูธรอำเภอ กิ่งอำเภอและตำบล เป็นผู้บังคับกองตำรวจสนามอำเภอ กิ่งอำเภอและตำบลนั้น ๆ

๗. หัวหน้าสถานีตำรวจอำเภอ กิ่งอำเภอและตำบล เป็นผู้บังคับหมวดตำรวจสนามอำเภอ กิ่งอำเภอและตำบลนั้น ๆ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

กองบัญชาการตำรวจสนาม

สั่ง ณ วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๘๔

พลต.อ.อ.เดชจรัส

ผู้บัญชาการตำรวจสนาม

^๒ รายละเอียดโปรดดูบันทึกเรื่องเวลาราชการทวิคูณของตำรวจสนาม (ส่งพร้อมหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ ๑๓๒๕/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๐๕)

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบูรณ์

(นายอมร จันทสมบูรณ์)

รองเลขาธิการ ฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๖๒